

det er ganske vist det, vi ville. Men det, den ærede Minister vil, det er jo, at han vil smække Døren i for alle Privatister, laase Døren af og putte Nøglen i Kommunen, og saa er al privat Uddannelse dermed slaaet ihjel. Jeg kan ikke tænke mig, at den ærede Minister vilde tillade ret mange Privatister at tage Eksamen, hvis en saadan Bestemmelse bliver vedtaget. Den ærede Minister vil sikkert forlange, at de skulle gaa den slagne Landevej i 3 Aar gennem Seminariet, og ingen andre ville ret vel kunne naa at komme op til Eksamen. Jeg kunde kun tænke mig, at det kunde blive enkelte mislykkede Studenter, der maaske kunde faa Lov til det; naar en Student maaske havde gaaet en halv Snes Aar her i Kjøbenhavn og ikke havde kunnet faa Eksamen, og maaske ikke var noget heldigt Eksemplar paa anden Maade, saa kunde jeg tænke mig, at han maaske kunde faa Lov til at gaa op til Stolelærereksamen, men jeg antager dog ikke, at det er den Slags Folk, vi skulle have ud i Landet som Lærere. Ja, jeg ved ikke, om maaske ikke ogsaa en afstediget Gendarm kunde faa en saadan Tilbedelse — det er jo muligt. — Endnu ønsker jeg at sige et Par Ord om Eksamenkommissionen. Jeg skal gøre dette ganske kort, da jeg i den Retning kan henholde mig til, hvad den ærede Ordfører sagde. Jeg vil dog gerne i al Korthed sige, at da man indførte Eksamenkommissionen, da var det Skridt meget vel og meget nøje overvejet, og det fandt Tilslutning den Gang hos Mænd af meget forskellige Retninger. Jeg tror derfor, at vi vel skulle betænke os, inden vi gaa med til at forandre Eksamenkommissionen til en Censurkommission, og jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg særlig holder paa Eksamenkommissionen, netop for Privatisternes Skyld; thi det vil være meget uheldigt for Privatisterne at komme ind paa et Statsseminarium og blive eksaminerede af Seminariets Lærere. Det vil sikkert ogsaa være heldigere for en ensartet Bedømmelse af Eleverne, baade paa Statsseminariet og paa Friseminariet — vi ønske jo, at Eksamen skal holdes paa Seminarierne — at Seminariets Lærere skulle være Censorer; derved beholde Seminariets Lærere jo deres Indflydelse paa Udsalbet af Eksamen. Naar der er talt om, at hvis vi fik en Censurkommission i Stedet for en Eksamenkommission, vilde det meget ofte afstedkomme Rivninger mellem Lærere og Kommission — saa tror jeg virkelig ikke, den Tanke er helt uberettiget. Jeg tror nemlig, at det meget let vil ske, at en saadan Censurkommissions Medlemmer ville

gribe ind i Eksaminationen, hvad der jo kun kan virke forstyrrende baade paa Lærer og paa Elev og let vil medføre de omtalte Rivninger. Jeg tror, at dette meget let, og sikkert ogsaa meget ofte vil blive Tilfældet. Men jeg tror i det hele taget ikke, hvis dette Lovforslag gaar igennem, og Flertallets Vædringsforslag blive vedtagne, at det vil være værdt at tale om Statsseminarier og Friseminarier, for saa blive de Statsseminarier alle sammen; de saakaldte Friseminarier komme ind under Statens Kontrol i en saadan Grad, at de ikke kunne frigøre sig deraf, og det forekommer mig i det hele, at deres Stilling bliver saaledes, at de ikke kunne bestaa et eneste Øjeblik længere, end Ministeren ønsker. Ønsker Ministeren at tage den Anerkendelse fra et Seminarium, som han maaske har givet Anerkendelse, og mener han at have en Grund dertil, saa vil sikkert Anerkendelsen blive taget bort. Der er ikke Spørgsmaal om andet end, at den Stilling, Friseminariet ville faa efter dette Lovforslag, vil blive meget uheldig. Jeg ser altsaa ikke, at dette Lovforslag aabner nogen lys Udsigt for vore Lærerskoler. Jeg tror virkelig, at hvis det bliver vedtaget, som det foreligger her, vil det svæle al privat Undervisning paa dette Omraade, sætte en Stopper for al privat Uddannelse til Lærer, og saa vil jeg for mit Vedkommende ikke have med det at gøre. Jeg tror da ikke, at det er et Fremskridt, men snarere, at det er et betydeligt Tilbagefald fra det, vi nu have.

Lohmann: Naar jeg har begæret Ordet i denne saa vidtløftig drøftede Sag, er det ikke blot, fordi der er et ganske enkelt Punkt, som jeg har lyst til at udtale mig om, men ogsaa, fordi jeg har en Erkendelse af, at Forhandlingerne have været noget ensidige. Jeg mener, at Forhandlingerne her i Folketinget om enhver Sag skal have et vist alsidigt Præg, fordi Folketinget jo er udgaaet af den almindelige Befolkning og tæller Mænd mellem sig, af forskellige Samfundsklasser. Det maa derfor have gode Betingelser for, at undergive Sagerne en alsidig Drøftelse. Jeg tror, det er rigtigt, at ikke blot Udvalgets Indstilling, men ogsaa den Forhandling, som har været ført i disse to Dage, har røbet en saadan Ensidighed, og det kan ikke undre os, thi de allerfleste af Udvalgets Medlemmer paa ganske saa Udsatgeller nær, ere Mænd, som, om de end ikke ere Akademikere, dog have gennemgaaet et Seminarium, og det er derfor saa naturligt, at der der ud af kommer en vis Ensidighed. De fleste, der have ført Ordet her, have